Nederlandse industrie bouwt mee aan de veiligheid van Europa

Nationaal Plan
'Autonome & intelligente systemen voor Europese veiligheid en strategische autonomie'

Inhoud

Voorwoord: Europa staat op een kantelpunt 3

1. **Onze veiligheid vraagt om versnelling** 5
2. **Strategische agenda voor multiplier op investeringen** 6
3. **Meer versnelling, meer slagkracht** 8
4. **Wat is nodig om te versnellen?** 12
5. **Veiligheid en economie versterken elkaar** 14
6. **Nationaal Plan: één samenvatting, één uitnodiging** 15

Waarom dit initiatief?

Nederland loopt voorop in technologie voor autonome en intelligente systemen met zowel civiele als defensietoepassingen. Maar om kansen in Europa te benutten en écht bij te dragen aan Europese veiligheid, is samenwerking essentieel.
Vanuit de Nationale Technologie Strategie voor dual use onbemande systemen hebben ROM's, industrie, de gemeente Amsterdam en NLR in 2025 de krachten gebundeld om tot één nationaal plan te komen. Begin 2026 hebben meer dan 100 bedrijven hier actief aan bijgedragen.
De centrale vraag is urgent: hoe kan Nederland sneller én effectiever bijdragen aan Europese veiligheid, terwijl we sterke en toekomstbestendige waardeketens opbouwen? Dit plan maakt daarin scherpe keuzes en bepaalt waar Nederland het verschil wil maken.

Europa staat op een kantelpunt

De veiligheid van Europa staat onder druk.
Dreigingen ontwikkelen zich sneller, conflicten worden technologischer en afhankelijkheden van niet-Europese technologie en productiecapaciteit maken Europa kwetsbaar. De komende jaren moet Europa daarom niet alleen méér investeren in defensie, maar vooral ook slimmer, sneller en gezamenlijk investeren in dat wat nodig is voor bescherming en operationele slagkracht.

Autonome en intelligente systemen spelen een sleutelrol
Drones, sensoren, AI, datafusie, cyberweerbaarheid en autonome platformen bepalen steeds vaker het tempo en de effectiviteit van moderne defensieoperaties. Nederland beschikt over sterke bedrijven, hoogwaardige kennis-instellingen en gespecialiseerde regionale clusters, die kunnen bijdragen aan deze Europese veiligheids-opgave.

Van radar- en sensortechnologie tot maritieme systemen, van AI en cybersecurity tot hightech maakindustrie en logistieke innovatie.

Nationaal Plan bundelt krachten stap voor stap
Met dit meerjarig Nationaal Plan ‘Autonome en intelligente systemen voor Europese veiligheid en strategische autonomie’ brengen we die kracht stapsgewijs samen. Niet als los innovatieprogramma, maar als publiek-private investeringsagenda waarmee Nederland actief bijdraagt aan:

- Europese veiligheid;
- strategische autonomie;
- industriële slagkracht;
- en duurzaam economisch verdienvermogen.

1. Onze veiligheid vraagt om versnelling

Waarom nu versnellen? De oorlog in Oekraïne laat zien hoe snel moderne conflicten veranderen. Drones, elektronische oorlogsvoering, realtime data-analyse en autonome systemen zijn niet langer ondersteunend, maar bepalend geworden voor operationeel succes.

Tegelijkertijd groeit in Europa het besef dat strategische afhankelijkheden een risico vormen. Toegang tot kritieke technologie, productiecapaciteit, software-updates, onderdelen en onderhoud mogen niet volledig afhankelijk zijn van externe partijen buiten Europa.

Europa moet daarom:

- sneller innoveren en adapteren;
- slimmer investeren;
- slimmer samenwerken;
- productiecapaciteit opschalen;
- investeren in interoperabele defensiecapaciteiten.
- weerbaarder worden.

Autonome en intelligente systemen zijn daarbij essentieel voor:

- bescherming van vitale infrastructuur;
- lucht- en maritieme veiligheid;
- militaire mobiliteit;
- informatiepositie en *situational awareness*;
- en operationele slagkracht.

Autonome en intelligente systemen zijn meestal *dual-use*. Bedrijven investeren in de defensiemarkt met zicht op opschaling in civiele markten. Dit leidt tot het ontsluiten van meer investeringen en tot volhoudbare waardeketens en productieketens.

De technologische ontwikkeling gaat snel.
Andere landen investeren volop in autonome systemen, dronecapaciteiten, luchtverdediging en maritieme beveiliging. De vraag is daarom niet óf Europa moet versnellen, maar hoe snel. Nederland kan daarin een onderscheidende bijdrage leveren.

De vraag is niet óf Europa moet versnellen, maar hoe snel Europa moet versnellen.

2. Strategische agenda voor multiplier op investeringen

Autonome en intelligente systemen ontstaan niet op één plek. Ze vragen om samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen, ministerie van Defensie, ministerie van EZ, ministerie van I&W, provincies, regionale clusters en Europese partners.

Sterk Nederlands ecosysteem

Het Nationaal Plan verbindt initiatieven, innovatieprojecten en investeringsprojecten tot één nationale strategische agenda. Door een business- en industriegedreven benadering ontstaat focus en een multiplier op investeringen door de industrie, private investeerders, civiele publieke partijen en defensie. Dit zorgt voor:

- versnelling en adaptatie van defensiecapaciteiten;
- veel waarde voor de investeringen *(bang for a buck)*;
- continue innovatie;
- volhoudbare productie- en waardeketens (ketens moeten continu kunnen doordraaien);
- grotere internationale slagkracht;

Samenwerken lost uitdagingen op

We hebben voor onze veiligheid méér investeringen nodig dan alleen de Defensie-investeringen. We willen dat die investeringen leiden tot een vergelijkbare slagkracht als niet-Europese landen met lagere kosten. Door samen te werken aan één strategische agenda lossen we een aantal uitdagingen op, waaronder technische en materiële uitdagingen, langetermijnketens zekerstellen en het vergroten van de arbeidsproductiviteit.

Europees georiënteerd, nationaal georganiseerd, regionaal geworteld

Unieke competenties
Nederland is internationaal bekend om het vermogen complexe systemen te ontwikkelen en snel samen te werken, én om civiele en militaire toepassingen met elkaar te verbinden. Dat *dual-use* karakter is een belangrijke kracht: technologie voor defensie versnelt civiele innovatie, terwijl civiele technologie juist weer defensietoepassingen versterkt.

Nederland beschikt verder over een unieke combinatie van technologie, kennis, industrie en logistieke kracht. Juist de combinatie van die competenties maakt Nederland relevant binnen de Europese defensie- en veiligheidsopgave. Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen zijn sterk in onder andere:

- radar- en RF-technologie;
- sensoren en dataverwerking;
- AI en datafusie;
- fotonica en hightech chips;
- cybersecurity;
- autonome systemen;
- maritieme technologie;
- logistieke innovatie;
- robotica en systeemintegratie;
- hoogwaardige maakindustrie.

Competenties per regionaal cluster
We kunnen de Nederland clusters en hun respectievelijke competenties als volgt indelen:

Zuid-Holland (Den Haag, Katwijk, Delft)
- space
- unmanned aerial systems
- AI & Datafusie
- AI & cybersecurity
- quantum

Amsterdam
- software
- AI
- autonome systeemontwikkeling
- zakelijke dienstverlening (kapitaal, juridisch etc.)

Flevoland
- Luchtvaart technologie
- MITC
- Quick Response Drone Facility
- NLR
- Testing, validatie en opschaling

Maritiem cluster (Zeeland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Friesland, Groningen, Flevoland, West Overijssel)
- maritieme veiligheid
- lage luchtruimbewaking
- radar- en sensortechnologie
- maritieme technologie

Twente
- IAMD / counter-UAS
- radar en sensor technologie
- AI & decentrale datafusie
- slimme materialen
- fotonica

Nijmegen
- Semicon
- RF-technologie
- advanced packaging

Born
- grootschalige productiefaciliteit

Brightlands (Limburg)
- Smart Materials Chemisch cluster Chemelot

Brainport (Eindhoven)
- robotica
- sensoren
- fotonica
- mechatronica

Technologie voor defensie versnelt civiele innovatie. En civiele technologie versterkt juist weer defensietoepassingen.

3. Meer versnelling, meer slagkracht

We richten ons op het versterken van onze Europese concurrentiepositie. Dat doen we door het bouwen van consortia van bedrijven en kennisinstellingen. Het gaat daarbij enerzijds om het verdiepen van de militaire capaciteit (dat uit meerdere proposities kan bestaan). En daarmee biedt het anderzijds aan bedrijven de mogelijkheid om concrete kansen te identificeren in de civiele markt. We overbruggen zo het 'onzekerheidsgat' tussen industrie, kennisinstellingen en civiele partijen: de industrie heeft behoefte aan een voorspelbare vraag om te investeren, kennisinstellingen willen weten wat meerjarige relevante uitdagingen zijn en civiele partijen willen weten in welke ecosystemen zij kunnen investeren (en ondersteuning bij krijgen).

Vier proposities
In het nationaal plan hebben we vier proposities gedefinieerd, die kunnen leiden tot een veiligere samenleving en een versterking van het economisch verdienvermogen: (battlefield) ISR, lage luchtruimbewaking, cargo logistiek en counter-UAS / IAMD. Deze vier geselecteerde proposities worden hieronder kort beschreven.

1. (Battlefield) ISR & Space

Deze propositie heeft als doelstellingen:
- Het realiseren van een gelaagd concept van drone 'Intelligence, Surveillance, & Reconnaissance' (ISR) in het gevechtsveld;
- Het zekerstellen van de productiecapaciteit, inclusief schaalbaarheid en aanpasbaarheid;
- Het Europees concurrerend zijn met drone ISR-capaciteit

Uitdaging hierbij dat is dat de oplossingen in deze markt gefragmenteerd zijn en het hierdoor lastig is om schaalgrootte en continuïteit te realiseren. Door de hoge drempels om in te stappen en de bijbehorende investeringsrisico's is het moeilijk om een marktpositie te creëren. Dit, terwijl een sterke nationale industrie voor de Nederlandse krijgsmacht voordelen geeft van een betere beschikbaarheid en snelle iteraties op basis van operationele feedback.

Een nationaal plan is bij uitstek geschikt om deze positie op te gaan bouwen. Voorstel is om in fase te groeien naar een Europees onderscheidende waarde propositie. Mogelijk kan dit verder worden uitgebreid naar de civiele markt, zoals het inspecteren van Nederlandse kritische infrastructuur (bijvoorbeeld de nationale gas-infrastructuur) of bewaking van bijvoorbeeld bedrijfsterreinen. Maar deze zal wel verder uitgewerkt moeten worden.

Nederland kan bijdragen met:
- sensoren;
- AI;
- veilige communicatie;
- cyberweerbaarheid;
- datafusie;
- en interoperabele systemen.

2. Lage luchtruimbewaking

De beoogde doelen van de propositie zijn:

- Realisatie van een 24/7 monitoring systeem boven alle nationale kritische infrastructuur
  - Tussen 30 – 3.000 m boven grond niveau
  - Boven voor Nederland relevante infrastructuur (zoals verstedelijkt gebied, vervoersinfrastructuur en kritische bedrijfsterreinen)
  - Detectie en volgen van objecten vanaf 'drone class 1 – MINI'
- Geautomatiseerde luchtbeeld analyse
  - Real-time analyse van het luchtbeeld
  - Evaluatie van mogelijk verdachte luchtbewegingen
  - Ondersteuning van tegenmaatregelen
- Inrichting beveiligingsdienst voor het lage luchtruim
  - Ontwerp van de servicepropositie
  - Inrichting van ondersteunende faciliteiten (zoals bijvoorbeeld een meldkamer, response teams etc.)
- Definitie van een dienstenmodel dat nationaal en internationaal kan worden ingezet

Bij een snelle start van het programma is het mogelijk om voor 2030 van start te gaan met de beoogde dienstverlening voor Nederland. Dit zorgt zowel voor een betere bescherming van de nationale infrastructuur en sneller herstel na verstoring, maar ook voor versnelde toepassing van nieuwe drone applicaties. Hiermee zou Nederland één van de eerste landen in Europa zijn met een dergelijke geïntegreerde capaciteit.

Vanwege de goede nationale telecommunicatie-infrastructuur, wereldwijd leidende positie op sensor-systemen en kennis op gebied van intelligente processing, is een voortrekkersrol voor Nederland binnen Europe mogelijk. Maar, vanwege de verwachte infrastructurele investeringen en bijbehorende investeringsrisico's, is een publiek-private aanpak zoals voorgesteld in het nationaal plan essentieel om leidend te worden.

Belangrijke Nederlandse bouwstenen:

- radar;
- RF-technologie;
- telecom;
- realtime data-analyse;
- command & control.

3. Cargo logistiek

Deze propositie heeft als doelstellingen:

- Realisatie van een Cargo-UAS demonstratie model, met als typische eisen
  - Vrachtcapaciteit 200 – 500 kg
  - Transportafstand 180 - 500 km
  - Snelheid 100 – 150 kts
- Demonstratie cargo corridor concept
  - Logistiek concept met hoge mate van autonomie in planning en uitvoering
  - Veiligheidsconcept, inclusief verkeersbegeleiding en risico-evaluatie
  - Advies over benodigde aanpassingen in wet & regelgeving
- Demonstratie bevoorrading frontlinie
  - Logistiek concept met hoge mate van autonomie in planning en uitvoering
  - Veiligheidsconcept, inclusief verkeersgeleiding, risico evaluatie en kwetsbaarheid in de militaire context
  - Advies over benodigde aanpassingen in wet & regelgeving
- Industrialisatie
  - Gereedmaken Cargo-UAS voor serieproductie
  - IOC capaciteit voor cargo corridor en/of bevoorrading frontlinie

Militaire mobiliteit en robuuste logistieke lijnen zijn essentieel voor operaties. In het licht van de verslechterde veiligheidssituatie in Europa zijn op dit vlak stevige tekortkomingen onderkend. Versterking van logistieke capaciteiten is daarom aangemerkt als strategische prioriteit. De sterke Nederlandse positie op zowel logistiek gebied als in de luchtvaart, en de inzet op smart mobility en smart materials, bieden kansen om binnen Europa een voortrekkersrol te gaan spelen op zowel de militaire als de civiele markt.

Inschatting is dat de technische en economische risico's van het project beperkt zullen zijn. Het belangrijkste risico is de wet- en regelgeving voor het gebruik van Cargo-UAS in Europa.
Wel is snelheid van groot belang. Globaal wordt in diverse

landen gewerkt aan oplossingen. Een late marktintroductie minimaliseert de kansen op een internationaal sterke positie. Met dit nationaal plan kan een belangrijk fundament worden neergezet.

Nederland combineert:
- logistieke expertise;
- luchtvaartkennis;
- regelgeving;
- en autonome technologie.

4. IAMD / counter UAS

De beoogde doelstelling van deze propositie is om een breed Nederlands instrumentarium te ontwikkelen dat effectief ingezet kan worden tegen de grote diversiteit aan autonome luchtvaartuigen in zowel de civiele en militaire context. Het gaat om bescherming tegen dronebedreigingen en geïntegreerde luchtverdediging. Het primaat van Integrated Air missile Defense ligt bij Defensie. Defensie heeft hier een uniek samen-werkingsverband voor ingericht: GOPIN. We zien dat Defensie een motor is van innovatie. De onderliggende technologie is dual-use en een enabler voor bijvoorbeeld ontwikkelingen in (Battlefield) ISR, lage luchtruimbewaking en cargo logistiek.

We onderscheiden drie hoofdgebieden:
- IAMD / counter UAS uitbreiding van luchtverdediging
- Bescherming van de nationale infrastructuur
- Actieve zelfbescherming tegen drones

Aangezien voor de militaire luchtverdediging reeds diverse ontwikkelingen en initiatieven lopen die de behoefte van Defensie dekt, zal het Nationaal Plan geen nieuwe initiatieven opzetten.
Ook bij deze capaciteit is er sprake van een sterk gefragmenteerde markt met veel internationale initiatieven. Onze inzet is gericht op het ontsluiten van meer investeringen en volhoudbare toeleveringsketens. Het doel is om in te gaan zetten op capaciteiten waarbij de Nederlandse industrie een onderscheidende positie kan realiseren. Onderwerpen zoals High Energy Laser (HEL), High Power Microwaves (HPM) en niet-kinetische interceptor drones zijn benoemd, maar niet verder uitgewerkt op haalbaarheid en attractiviteit.

Nederland heeft een sterke positie op het gebied van:
- detectie;
- tracking;
- AI-classificatie;
- sensorfusie;
- elektronische maatregelen;
- systeemintegratie.

De Nederlandse regio's zijn sterk in:

- maritieme veiligheid;
- lage luchtruimbewaking;
- autonome logistiek;
- radar- en sensortechnologie;
- AI en cybersecurity;
- productie en systeemintegratie.

Samenhang van proposities

Hieronder hebben we schematisch aangegeven hoe de proposities onderling samenhangen. Het leidende thema binnen de proposities is 'Autonome en Intelligente Systemen'. Naar verwachting zullende proposities elkaar versterken. Zo ligt er bijvoorbeeld een onderlinge relatie tussen lage luchtruimbewaking en C-UAS. Door de koppeling van het real-time luchtbeeld en slimme algoritmes om afwijkend gedrag te detecteren met effectoren die proportioneel zijn, ontstaat een effectieve en efficiënte beveiliging van onze nationale kritische infrastructuur.

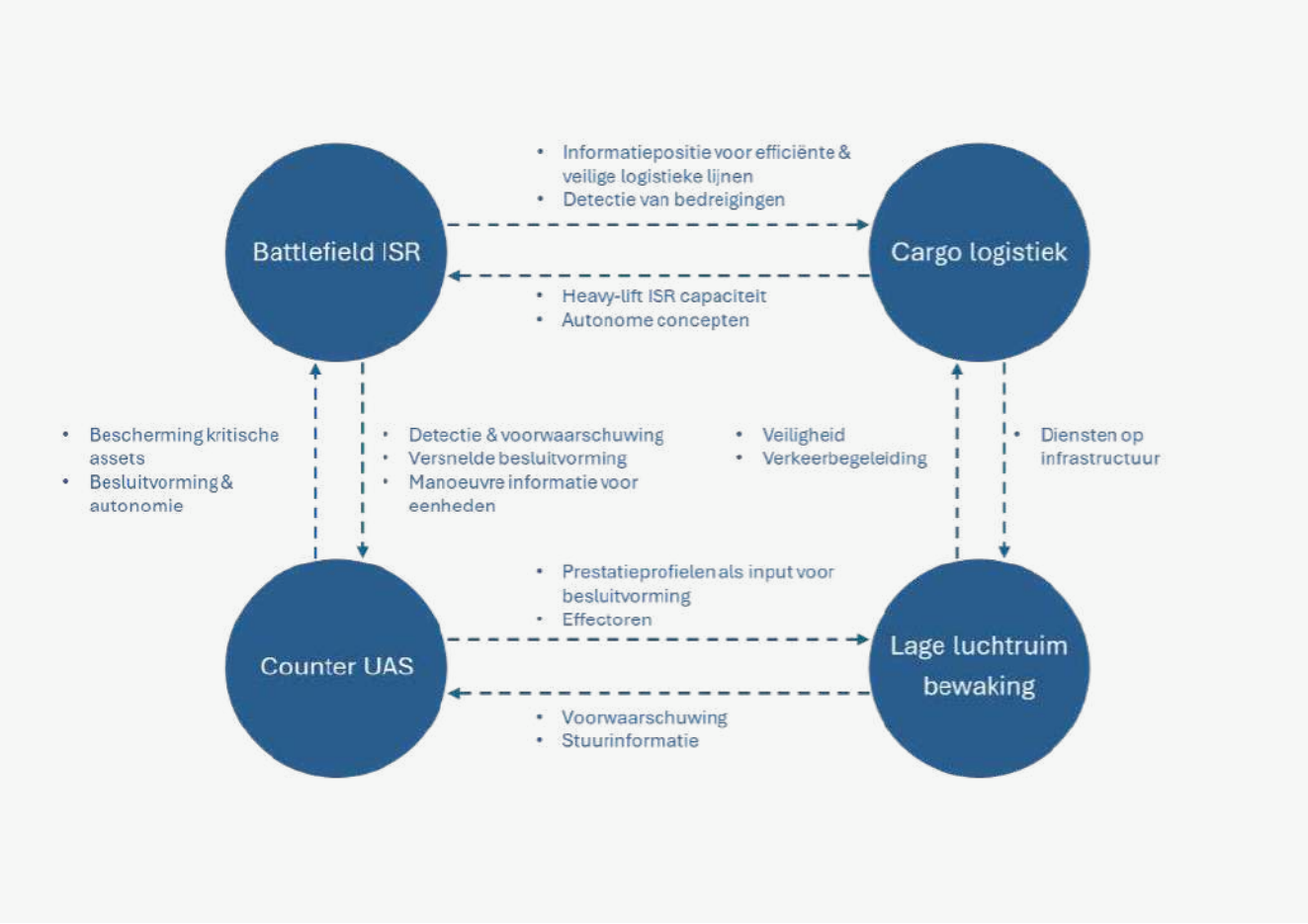

Continue propositieontwikkeling

Los van de hierboven genoemde vier proposities, werken we continu aan andere (nieuwe) proposities. Denk daarbij aan bijvoorbeeld autonome vaartuigen en sea-based security.

4. Wat is nodig om te versnellen?

Met dit plan dragen we bij aan de nationale en Europese veiligheid. Onze focus ligt op versnelling, de Europese concurrentiepositie en het ontsluiten van private, civiele én defensie investeringen. Het effect moet vierledig zijn. In onderstaande Theory of Change, opgesteld door Berenschot, hebben we dat weergegeven.

Vier proposities

Het totale meerjarige investeringsvolume voor de proposities op (Battlefield) ISR, Lage luchtruimbewaking, IAMD / counter-UAS en Cargo logistiek schatten we in rond de 350 miljoen euro. Welke partij, wat, wanneer en hoe investeert, dat verschilt per propositie. Iedere propositie heeft een eigen route, eigen uitdagingen en eigen samenwerkingsverbanden, maar ze versterken elkaar onderling op technologie, componenten, ecosysteem. En ze delen waardeketens en productieketens.

Bijvoorbeeld:

Defensie heeft, samen met partners uit het bedrijfsleven, academia, kennisinstellingen en overheid (EZ en I&W), voor IAMD/Counter-UAS het samenwerkingsverband GOPIN ingericht. De vraag is hoe civiele investeringen kunnen bijdragen aan de uitdagingen van GOPIN en het ecosysteem van GOPIN, terwijl we bij lage luchtruim-bewaking meer dual-use uitdagingen zien. Hier is de vraag vanuit de industrie wat de route is naar het benutten van kansen in de drone delivery markt. Een kansrijke route leidt tot meer investeringen.

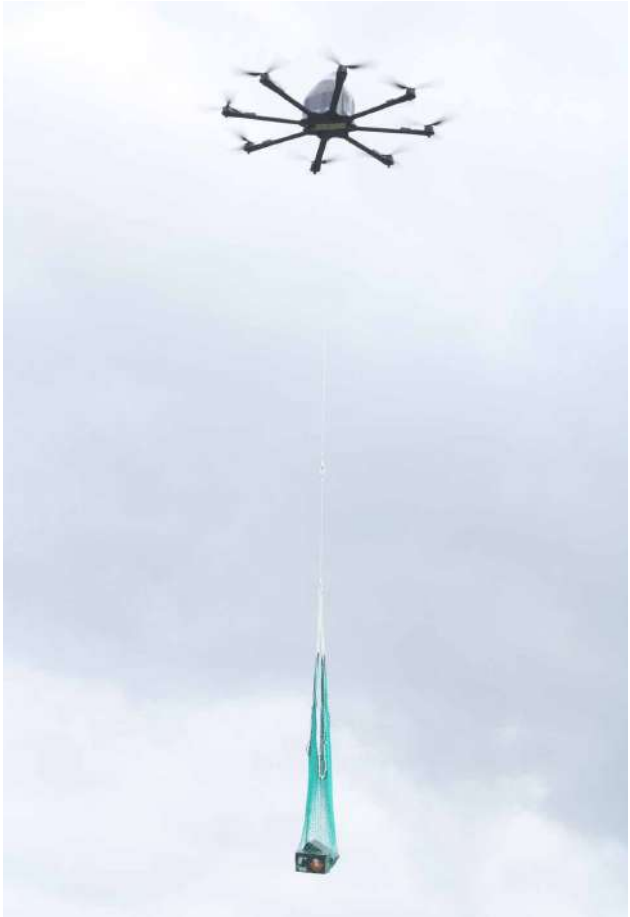

Inzet van strategische agenda

Hoe creëren we versnelling? De VS hebben DARPA om technologische voorsprong op te bouwen. We zien niet één silver bullet, maar verwachten wel een bijdrage te kunnen leveren aan de invulling van een Nederlandse variant: NADI.

Ons voorstel de inzet van een strategische agenda is als volgt:

1. **Versterken van initiatieven en ontsluiten van meer investeringen**
   We zien vanuit diverse invalshoeken dat verschillende partijen voorstellen doen om een bijdrage te leveren aan nationale en Europese veiligheid. Alle partijen zijn op zoek naar richting en informeel leiderschap. Door samen op te trekken, bieden we een *opportunity framework*: een raamwerk dat nieuwe voorstellen en nieuwe toetreders uitnodigt kenbaar te maken in welke mate zij kunnen bijdragen aan het oplossen van uitdagingen.

2. **Behoefte aan voorspelbare vraag**
   Private investeerders en industrie hebben behoefte aan een voorspelbare vraag. Een voorspelbare vraag is niet vragen om exclusiviteit. Individuele partijen blijven namelijk wel verantwoordelijk voor hun eigen concurrentiepositie en bedrijven maken zelf risico-afwegingen en inschattingen voor wat betreft diversificatie in meerdere markten.

   Er is een beweging bij technische universiteiten om mee te gaan in kortcyclische kennisopbouw en kennisontwikkeling. Ook zij hebben er behoefte aan om op propositieniveau te weten welke meerjarige uitdagingen om oplossingen vragen. Via valorisatie resulteert dit in nieuwe of verbeterde marktintroducties via bestaande bedrijven of startups.

   Ook civiele publieke partijen willen bijdragen aan de nationale veiligheid en een verdienvermogen voor de lange termijn. Zij hebben behoefte aan het maken van een gedegen afweging op inzet van hun publieke middelen.

3. **Samen optrekken in Europa**
   In Europa willen we op eigen benen staan. Concreet betekent dit dat bedrijven in Europa met elkaar systemen moeten gaan ontwikkelen en bouwen. Nederland heeft relevante bedrijven en andere Europese landen hebben dat ook. In Nederland focussen we ons op samenwerking in de Benelux, Duitsland, Scandinavië en de Baltische Staten.

   Het vormgeven van samenwerkingsverbanden - die leiden tot resultaat - vraagt om inzet van industrie, het ministerie van Defensie, het ministerie van EZ /RvO, kennisinstellingen, regionale ontwikkelmaatschappijen en provincies.

4. **Versterken van ecosystemen, productieketens en waardeketens**
   In het brede spectrum van ecosystemen, productie-ketens en waardeketens ligt onze focus en inzet op concrete investering en exploitatievoorstellen, die leiden tot het versnellen van de eerder genoemde proposities. Bijvoorbeeld als het gaat om test-faciliteiten, experimenteerruimten, pilot-productie-locaties, investeringen in seriematige productie van batterijen, permanente magneten, thermoplastische composieten.

We kunnen meer versnellen, meer veiligheid voor dezelfde euro bieden en meer verdienvermogen voor de lange termijn creëren als we - op basis van een strategische agenda - militaire, civiele en private investeringen ontsluiten.

5. Veiligheid en economie versterken elkaar

Investeren in autonome en intelligente systemen versterkt zowel de veiligheid als het economisch verdienvermogen van Nederland en Europa.

Voor Defensie en veiligheid

- betere bescherming van vitale infrastructuur;
- snellere respons op dreigingen;
- meer leveringszekerheid;
- sterkere Europese interoperabiliteit;
- en grotere strategische autonomie.

Voor economie en innovatie

- nieuwe exportkansen;
- versterking van sleuteltechnologieën;
- groei van hightech industrie;
- nieuwe banen;
- meer private investeringen;
- en sterkere regionale ecosystemen.

Voor Europa

- minder strategische afhankelijkheid;
- meer technologische soevereiniteit;
- sterkere Europese samenwerking;
- en grotere weerbaarheid.

6. Nationaal Plan: één samenvatting, één uitnodiging

Nederland beschikt over de kennis, technologie en industriële kracht om een betekenisvolle bijdrage te leveren aan de veiligheid van Europa. Met dit Nationaal Plan brengen overheid, industrie, kennisinstellingen en regionale clusters hun krachten samen rond autonome en intelligente systemen.

Wij vragen:

- commitment op een meerjarige publiek-private aanpak;
- ruimte voor fieldlabs en testlocaties;
- ondersteuning van pilotproductie en opschaling;
- aansluiting op Europese programma's en waardeketens;
- en gezamenlijke Europese positionering.

Open uitnodiging

We nodigen de minister graag uit met ons in gesprek te gaan op de inzet van een gedeelde strategische agenda. We vragen de minister niet om een exclusieve samenwerking of het uitvoeren van een agenda van de industrie. We zien wél dat het helpt om met elkaar het gesprek te voeren in de quadruple helix van defensie-uitdagingen, civiele uitdagingen, industrie en kennisinstellingen.

Zo bouwen we aan:

- sterkere defensiecapaciteiten;
- Europese strategische autonomie;
- innovatieve industrie;
- en duurzaam economisch verdienvermogen.

Nederland investeert in veiligheid en verdienvermogen voor de lange termijn.

En zo bouwt Nederland actief mee aan de veiligheid van Europa.

Contactpersonen

Namens industrie:
Bram Alkema (DeltaQuad), Bob van der Horst (Thales),
John Manrho (Demcon), Geert van Seggelen (VDL),
Daniël Datau (NIDV).

Convenor / proceslead:
Johan Dolstra (Oost NL) johan.dolstra@oostnl.nl.
Secretaris NTS Dual use onbemenste systemen:
Arjan de Bruin (Horizon Flevoland) arjan@horizonflevoland.nl.

Kerngroep Nationaal Plan:
Bram Alkema (DeltaQuad), Bob van der Horst (Thales),
John Manrho (Demcon), Geert van Seggelen (VDL),
Miel van den Brekel (Intelic), Bert Thuis (NLR), Daniël Datau (NIDV),
Dieter Oude Kotte (Gemeente Amsterdam), Roy Golsteijn (LIOF),
Arjan de Bruin (Horizon Flevoland), Johan Dolstra (Oost NL),
Stefan van Seters (Innovation Quarter).